

mogelijk te vernietigen. Bij dat Japanse eskader waren o.m. vijf vliegkampschepen met tezamen 300 vliegtuigen ingedeeld alsmede vier moderne slagschepen. Een tweede Japans eskader, dat o.m. één klein vliegkampschip en zeven kruisers telde, had opdracht in de Golf van Bengalen zoveel mogelijk Geallieerde koopvaarders tot zinken te brengen. Dat laatste lukte (omstreeks twintig koopvaardijsschepen, waaronder drie van de in Indische wateren al zo zwaar getroffen Koninklijke Paketvaart Maatschappij, werden tot zinken gebracht) maar het sterkste Japanse eskader bereikte slechts een gedeeltelijk succes: de meeste eenheden van de *Eastern Fleet* hadden zich van Ceylon verwijderd – hun vliegtuigen konden het Japanse eskader, die van dat eskader konden de *Eastern Fleet* niet vinden. Slechts de ‘*Hermes*’, twee Britse zware kruisers en één Britse jager werden tot zinken gebracht en de schade die de Japanse vliegtuigen toebrechten aan de twee Britse bases op Ceylon: Colombo en Trincomalee, was beperkt. Nadien splitste Somerville zijn vloot, niet wetend hoe lang de Japanse eskaders in de Indische Oceaan zouden blijven: hij zond enkele snelle eenheden naar Bombay (zie kaart I op de pag.’s 4–5) en de langzame, en dat waren de meeste, naar de haven van Mombasa in Brits-Oost-Afrika.¹

Brits-Indië lag in feite open voor een Japanse invasie.

Erger nog: de Japanse vliegkampschepen en slagschepen konden, als zij dat wensten, diep doordringen in de Indische Oceaan tussen Brits-Indië en Afrika. Wat zouden de gevolgen zijn van dat laatste? De Britse *Chiefs of Staff* lieten niet na, daar de chef van de Amerikaanse legerstaf, *General George C. Marshall*, die zich in Londen bevond², met nadruk op te wijzen: de Britten zouden hun vitale aardolie-aanvoer uit de Perzische Golf kwijtraken, de zuidelijke toevoerweg naar de Sowjet-Unie, die via Perzië liep, zou komen te vervallen en men zou de bevoorradings van de Britse strijdkrachten in het oosten van de Middellandse Zee, die gedeels gebaseerd was op de scheepvaartroute langs Oost-Afrika en dan door de Rode Zee noordwaarts, moeten opgeven. Het gevolg van dit alles zou zijn dat de Britten, in Noord-Afrika al in het nauw gebracht door Rommels *Afrika-Korps*, zich in het Midden-Oosten niet zouden kunnen handhaven, dat Turkije zou bezwijken onder de Duitse druk en dat, naar men moest aannemen, de Duitsers zich meester zouden maken van de aardoliebronnen van de Kaukasus – ja, het leek mogelijk dat de

¹ Thans Kenya. ² Marshall was daar teneinde in opdracht van president Roosevelt de Britten te winnen voor het denkbeeld dat in mei een Geallieerde landing zou plaatsvinden in Normandië of Bretagne.